

במדינה

העם

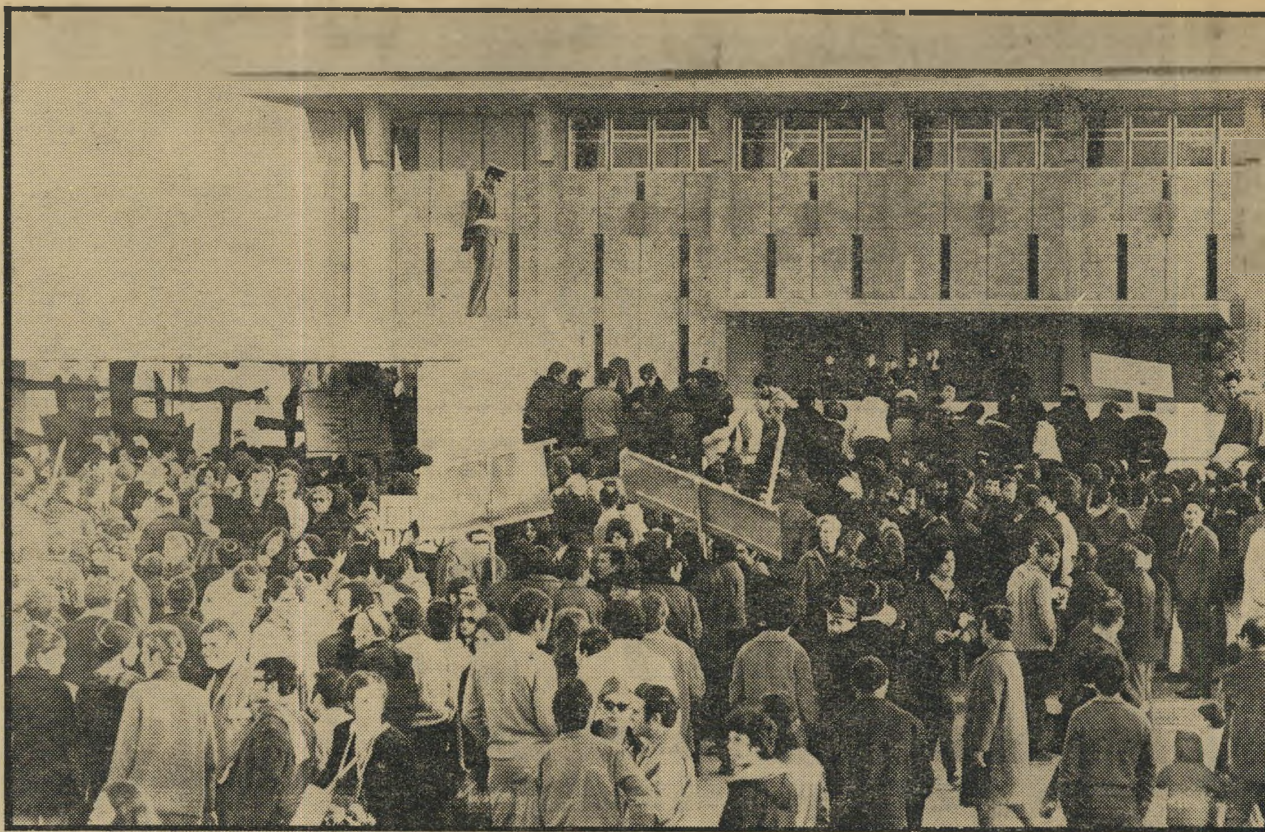
שבוע

שחור

שמש אביבית חיממה השבוע את ישראל, גירשה קצת מוקדם מדי את החורף הקצר. אולם ספק אם היה בה לחמם את הלבבות. למרות מזג-האוויר הקייצי, היה זה שבוע חורפי מאוד, עמוס עכים קודרים. שבוע שחור.

עננה כבדה כיסתה את תדמיתה הדמוקרטית של המדינה. הרוב הדורסני של מישטר הופעל, תוך זילזול גלוי בחוקים, תקנות, הבטחות ומצפוננו של הרוב החרי לוני במדינה, כדי לכפות חוק ההופך את ישראל למדינה תיאוקרטית. אולם מרבית העם, שנגרר בעל-כורחו לחיכות מהותי עקרוני, שהרגשות קבעה בו יותר מאשר ההגיון, היה רחוק בליבו מנושא החיכות. הנושא הביטחוני שוב האפיל על כל נושא אחר, אפילו לא נפלה השיבותם של אלה לגבי גורל המדינה, מהתחום הביטחוני.

מהלומות תוך הפגנת עוצמה. דחקא בתקופה בה הופעלה עוצמתה הצבאית של ישראל בצורה הפגנתית בנסיון למצוא פתרון למלחמה ללא-סוף המתמש

על הכנסת

חלק מהמפגינים נראים מסתערים על גדר הכנסת. במציאות נשאר רוב היפגינים תלויים מרצונם הטוב על הגדרות, כשהם קוראים במקלה לראות בבירור את האווירה המתונה הסתרי-הזעם ששררה בהפגנה.

"חזרו למצרים!", עננה כבדה

לחצר, ולמרות הקריאות הקצובות במקלה, לה, שנמשכו כמעט ללא הפסקה: "עלייה חופשית, מדינה עברית", "נגד כפייה דתית".

ניכר היה שהפעילות הסוערת היתה פחות או יותר מיכלית. נעדר בהפגנה — הזעם: גם משום שלא היו נואמים שהלי היבו את המוניה, וגם משום שהתנהגותם של סדרני-הכנסת, שהגנו על השערים והגדרות, היתה מתונה ולא גרמה פרובוקציות. דבר זה נכון גם לגבי משטרת ירושלים, שנהגה בחוכמה מפתיעה — רימ פשוט לא נראתה, להוציא קצינים ושוטרים שהסתובבו בשטח ולא התערבו כמעט בנעשה, מלבד לשמור קשר אלוהטי עם התגבורות הכבדות שחנו במרחק כשני קילומטר מהמקום.

לא היה צורך בתגבורות: ההפגנה נשארה שקטה: 3,000 הצעירים, שבאו מכל קצווי הארץ, מהאוניברסיטאות וקיבוצי השומר הצעיר, בהיענות לקריאת הליגה למניעת כפייה דתית והעולם הזה — כוח חדש, וכאזרחים פרטיים, בודדים, שביקשו לזעוק חמס — החלו מתפורים כעבור כשעה וחצי כמו שבאו — בשקט ובסדר.

ייתכן שהסיבה לשקט היתה גם העוגמה, שבישראל של 1970, אין כבר בכוחם של אזרחים לשנות את תוצאות הכפייה הדתית.

עיוות

אחד העיוותים הרבים — והשקטים — בין המפגינים נושאי השלטון לסדרנים בין הכרזות: "ציונות אינה נקנית בדם", "שפירא — מי הסבא שלך?" וכן הכרזה האומרת: "לא ניתן לדת לשלוט במדינה", ועוד, ועוד.

נימוס

התנהגותם האלימה ביותר של סדרני הכנסת, שעמדו נגד המפגינים, היתה כזו הנראית בתמונה: דחיפתם לאחור של המפגינים. לאורך כל ההפגנה הצ

טיינה התנהגותם בנימוס — יחסי כמובן — והימנעות מהפעלת אלות או כוח מיותר. הכרזות קראו בין היתר: "השומר-הצעיר נגד שפירא", "תנו מש להשתלטות הדת", "ירדנו כבר מהעצים".

כת על הגבול, דווקא אז ספגו אזרחי ישראל מהלומות מוראליות כבדות.

תוך שבוע אחד:
● הצליחו כוחות קומננדו-ימי מצריים לחזור לנמל-הצבאי של אילת, להצמיד מיטת עני-חבלה לשתי אוניות בשירות חיל-הים, להטביע ספינת-עזר ולפגוע בנחתת.
● פגע מארב מצרי בתעלת סואץ בסיוור של צה"ל, הרג ארבעה חיילים, בתוכם שני קצינים.

● תקפו מטוסים מצריים מדי יום את מעוזי צה"ל בתעלה, הצליחו בפעם הראשונה לגרום אבידות בהספצות — 4 הרוגים ו-7 פצועים.

● הופל מטוס ישראלי בקרב אדיר מעל אדמת מצרים וטייסו נלקח בשבי. עובדות אלה לא היה בהן כדי לשנות את התמונה של יתרון ישראלי בולט בתחום הצבאי ובעיקר בתחום האווירי. מול הגיחות אשר ביצע חיל-האוויר המצרי ב-34 תקיפות שערך על שטח ישראל בחצי השנה האחרונה, ערכו מטוסי חיל-האוויר בתקופה זו כ-3000 גיחות מעל מצרים, בהן 8 תקיפות של מטרת בליבה של מצרים. אבל היה בהן כדי להאפיל על המשמעות העיקרית של ההסלמה הצבאית בחזית המצרית: מניעת מלחמה שהמצרים הועידו אותה לקיץ האחרון, והקלת הלחץ המצרי על הקו הראשון של חזית התעלה.

עד כמה שההסלמה הרחיקה את סכנת המלחמה המיידית, היא לא הצליחה להרחיק את המלחמה מליבותיהם של אזרחי ישראל.